

2. Концепція соціальної держави в Україні (проект) [Електронний ресурс] / Л.І. Ільчук, А.В. Сивак, О.О. Давидюк // Центр перспективних соціальних досліджень / М-во праці та соц. політики України, Нац. акад. наук України. — К., 2010. — Режим доступу: <http://www.cpsr.org.ua>

3. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / [А.М. Колот, О.А. Грیشнова та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. — К.: КНЕУ, 2012. — С. 427

УДК 338.48

Шандар Анна, магістр

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ФОРМА АКТИВІЗАЦІЇ СПРИЯННЯ РАЦІОНАЛЬНІЙ ЗАЙНЯТОСТІ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

Shandar Anna, Master

GREEN TOURISM AS A FORM OF RATIONAL SUPPORT OF RURAL POPULATION EMPLOYMENT

Реалії соціально-економічного та політичного розвитку України активізували формування поглядів щодо розуміння сільського зеленого туризму як особливої специфічної форми відпочинку на селі із широкими можливостями використання природного та культурного потенціалу даного регіону. У більшості країн світу (Франція, Іспанія, Ісландія, Італія, Польща) розвиток зеленого туризму є невід'ємною складовою комплексного соціально-економічного розвитку села. Відповідно, дане питання є актуальним і для нашої країни, оскільки є одним із механізмів забезпечення добробуту сільського населення.

Наукові дослідження процесу становлення та функціонування зеленого туризму показали, що вчені й досі не мають спільного методичного підходу щодо визначення сутності даного поняття. Державне агентство України з туризму та курортів ототожнює поняття «сільський» і «зелений туризм» та виокремлює три його різновиди: агротуризм, відпочинковий туризм, екотуризм. Представники Всесвітньої туристичної організації відокремлюють площину сільськогосподарської діяльності від безпосередньо туристичного бізнесу і досліджують зміст і специфіку розвитку останнього в комплексі діяльності з надання послуг альпіністського, спортивного, оздоровчого характеру, організації полювання, рибальства, гірських походів, культурно-оздоровчих подорожей. Суто з економічної точки зору трактують зміст зеленого туризму зарубіжні науковці: «це одна з альтернатив для підвищення доходів і потенційної життєздатності малих фермерських господарств і

сільських громад» [2, с. 44]. На нашу думку, зелений туризм - це відносини на місцевому рівні, що передбачають поєднання аграрної сфери та туристичної інфраструктури з метою забезпечення соціально-економічного розвитку села. Отже, пріоритетність розвитку сільського зеленого туризму в Україні зумовлюється нагальною необхідністю невідкладного розв'язання соціально-економічних проблем сучасного села.

Сільський зелений туризм сприяє зниженню безробіття сільських територій, надає додатковий заробіток селянам, а особливо жінкам, це альтернатива сільському господарству за розмірами отримання прибутку. Дохід може надходити не лише від здавання садибних приміщень (відносно вільний сільський житловий фонд), а й від реалізації вирощених сільськогосподарських продуктів, надання побутового обслуговування (прання, прасування), виготовлених власноруч сувенірів, прокату спортивного спорядження, ознайомлення із місцевим колоритом.

Отже, зелений туризм розширює сферу зайнятості сільського населення, особливо жінок, відповідно знижуючи гендерну нерівність у сільських населених пунктах; розширює можливості зайнятості селянина не тільки у виробничій сфері, але й у сфері обслуговування [1]. Поряд із матеріальним забезпеченням створюється нова якість людського капіталу, з'являються додаткові знайомства, відбувається трансформація світогляду, набувається безцінний досвід, а також спостерігається загальний розвиток сільського населення. Але найголовніше те, що тематичне село це інноваційний спосіб поживлення сільської економіки разом із наданням сільським мешканцям можливостей альтернативних доходів.

Не менш важливим є той фактор, що розвиток сільського зеленого туризму – це перш за все регіональна соціально-економічна програма що передбачає як економічні, так і соціально-культурні цілі забезпечення розвитку села. Саме з розвитком сільського туризму пов'язані такі можливості сільського розвитку, як диверсифікація економічної діяльності на селі, забезпечення додаткового попиту на локально вироблені продукти, створення нових робочих місць, додатковий дохід для членів сільських громад з використанням власних можливостей та ресурсів селянського господарства, вирішення демографічної проблеми: молодь залишається на селі завдяки наявності цікавої та перспективної роботи, відродження та збереження традиційної культури, мистецтв та ремесел, збереження екологічного стану та привабливості довкілля через зниження техногенного виробничого впливу на природні ресурси, подолання просторової та соціальної ізоляції сільського населення, розбудова соціальних мереж та соціального капіталу на селі [3].

Однак, незважаючи на вагомість даного напрямку діяльності, зелений туризм в Україні зіштовхується з проблемами, серед яких необхідно виокремити наступні:

1) недосконалість правового регулювання. Вже декілька років Закон України «Про сільський та сільський зелений туризм» залишається всього лише проектом. Крім того, сільський зелений туризм є відносно новим явищем в економічній теорії нашої держави і потребує більш детального наукового дослідження;

2) політико-економічна нестабільність;

3) відсутність належної інфраструктури для розвитку, що лише скорочує кількість туристів;

4) погіршення стану навколишнього середовища;

5) особливість ведення бізнесу, що характеризується короткотривалістю, сезонністю;

6) занепад села у зв'язку з зменшенням кількості населення шляхом вимирання та міграції, збільшення бідності у зв'язку з відсутністю робочих місць.

Зазначене свідчить про те, що важливу роль у становленні сільського зеленого туризму в сучасних умовах нестабільності повинна відігравати держава, зокрема через врегулювання питань, що стосуються вдосконалення нормативно-правової бази; забезпечення фінансового стимулювання галузі шляхом залучення вітчизняних та іноземних інвестицій; запровадження пільг мінімального оподаткування для початківців у даній сфері; вирішення питань щодо страхування комерційних ризиків. Крім того, становлення й розвиток сільського зеленого туризму значно залежить від результативності діяльності громадських організацій, зокрема Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні, діяльність якої повинна забезпечувати підвищення професійного рівня спеціалістів даної сфери обслуговування, сприяти покращенню інформаційно-консультаційного та інноваційного спрямування розвитку галузі, здійснювати лобювання її інтересів на вітчизняному й міжнародному ринку туристичних послуг [4]. Не менш важливим є активізація діяльності місцевої влади в напрямку розвитку та підтримки ведення сільського зеленого туризму, оскільки останнє сприяє соціально-економічній стабільності розвитку села, поліпшення інфраструктури, створення робочих місць, зменшення бідності і, найголовніше, відродження села шляхом зменшення відпливу молоді.

Список використаних джерел:

1. Вишнеvsька Ю.В. Адміністративно-правові заходи забезпечення діяльності у сфері сільського туризму в Україні: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юр. наук: спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – К., 2011. – 20 с.

2. Кравчук, А. О. Сільський зелений туризм як перспективний напрям розвитку суб'єктів агробізнесу в регіонах України / Алла Олексіївна Кравчук // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського

національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 17. – № 3. – С. 42-48.

3. Рекомендації круглого столу «Сільський зелений туризм як фактор сільського розвитку», Опішня-Диканька Полтавська область, 15-16 серпня 2015 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua/russian/node/385>

4. Шевченко І.В. Становлення та розвиток сільського зеленого туризму як форми підприємництва [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_113/65.pdf